

38.

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 23 grudnia 1927 r.

w sprawie regulaminu wyborczego dla wyboru organów zarządu w gminach wyznaniowych żydowskich na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem województw: poznańskiego, pomorskiego i śląskiego.

Na mocy art. 49, 50 i 52 przepisów o organizacji gmin wyznaniowych żydowskich na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem województw: poznańskiego, pomorskiego i śląskiego z dnia 7 lutego 1919 r., w brzmieniu załącznika do rozprządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 października 1927 r. o uporządkowaniu stanu prawnego w organizacji gmin wyznaniowych żydowskich na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem województw: poznańskiego, pomorskiego i śląskiego (Dz. U. R. P. № 91, poz. 818), zarządzam, iż wybory organów zarządzających w gminach wyznaniowych żydowskich na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem województw: poznańskiego, pomorskiego i śląskiego, winny być dokonywane na podstawie następującego regulaminu:

I. Władza nadzorcza nad wyborami. — Liczebny skład zarządów gmin (w gminach mniejszych) oraz rad i zarządów (w gminach wielkich). — Czynne i bierne prawo wyborcze. — Utrata praw wyborczych w czasie trwania kadencji. — Długość kadencji. — Spełnianie mandatów członków zarządu przez członków rad gminnych. — Równoczesne spełnianie mandatów przez osoby spokrewnione i spowinowacane.

§ 1. Zwierzchni nadzór nad czynnościami wyborczymi do wszystkich organów zarządu w gminach wyznaniowych żydowskich sprawuje Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Miejscową władzą nadzorczą nad czynnościami wyborczymi w gminach wyznaniowych żydowskich jest powiatowa władza administracji ogólnej, władzą nadzorczą II instancji jest wojewoda.

W gminie wyznaniowej żydowskiej w Warszawie nadzór nad czynnościami wyborczymi sprawuje komisarz wyborczy, mianowany przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 2. Mniejsze gminy wyznaniowe żydowskie wybierają na lat cztery zarząd z ośmiu członków i tyluż zastępców.

§ 3. Wielkie gminy wyznaniowe żydowskie wybierają na lat cztery radę gminy wyznaniowej oraz zarząd (w podwójnej liczbie).

Liczebny skład rady oraz zarządu dla poszczególnych gmin wielkich określony będzie w rozporządzeniach Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego o dokonaniu wyborów organów zarządzających w gminach wyznaniowych żydowskich, względnie w rozporządzeniach, które w sprawie zorganizowania się gmin wyznaniowych żydowskich jako gminy wielkie, według art. 14—23 wyżej wymienionych przepisów o organizacji gmin wyznaniowych żydowskich, zostaną w przyszłości wydane.

§ 4. Wybory są powszechne, równe, tajne, bezpośrednie i proporcjonalne.

§ 5. Czynne prawo wyborcze jest zależne od następujących warunków:

- a) wyznanie żydowskie;
- b) wiek 25 lat skończonych;
- c) płeć męska;
- d) zamieszkanie w obrębie gminy żydowskiej bez przerwy przynajmniej rok jeden.

Prawo wyborcze ulega zawieszeniu na czas postępowania upadłościowego, utraty praw obywatelskich, ubezwłasnowolnienia, kary więziennej i korzystania z dobroczynności publicznej.

§ 6. Bierne prawo wyborcze jest zależne od następujących warunków:

- a) obywatelstwo polskie;
- b) posiadanie czynnego prawa wyborczego;
- c) wiek 30 lat skończonych;
- d) nieskazitelnność obywatelska.

§ 7. Wyłączeni od kandydowania w danej gminie wyznaniowej żydowskiej są wszyscy jej płatni funkcjonariusze, a więc urzędowi rabini gmin (wchodzący do zarządów z urzędu), względnie podrabini, kantorzy, rzeźnicy rytualni, pedele, szkolnicy, funkcjonariusze cmentarni, urzędnicy administracyjni i t. p.

§ 8. Osoby, tracące, w czasie trwania kadencji, czynne lub bierne prawo wyborcze, tracą zarazem mandat członka zarządu w gminach mniejszych lub członka rady względnie zarządu w gminach wielkich. Podobnie tracą oni mandat, jeżeli w czasie kadencji stanie się wiadomą okoliczność, któraby pierwotnie ich obieralności stała na przeszkodzie.

§ 9. Członkowie rad w wielkich gminach wyznaniowych żydowskich nie mogą równocześnie pełnić mandatów członków zarządu.

§ 10. Ojciec i syn, teść i zięć, bracia i szwagrowie nie mogą równocześnie pełnić mandatów członków zarządu w gminach mniejszych lub członków rad i zarządów w gminach wielkich.

§ 11. Kadencja liczy się od chwili przejęcia funkcji przez nowe zarządy, względnie przez rady i zarządy.

Zarówno zarządy w gminach mniejszych jak i rady i zarządy w gminach wielkich pełnią swe obowiązki do chwili przejęcia ich przez nowo wybrane organa zarządzające.

II. Przygotowanie i kierownictwo wyborami zarządów w gminach mniejszych i rad w gminach wielkich. — Tworzenie komisji wyborczych. — Sporządzanie list wyborców. — Deklaracje wyborców. — Obwieszczenia wyborcze. — Okręgi wyborcze.

§ 12. Przynajmniej na dwa miesiące przed upływem kadencji czteroletniej zarządy gmin, zarówno w gminach mniejszych jak i wielkich, winny przystąpić do wyborów nowych zarządów, względnie rad i zarządów.

§ 13. Przygotowanie i kierownictwo wyborami, zarówno zarządów w gminach mniejszych jak i rad w gminach wielkich, należy do obowiązków zarządu

gminy, który w tym celu tworzy specjalną komisję wyborczą (§ 14). O rozpoczęciu akcji wyborczej zarząd gminy niezwłocznie uwiadamia miejscową władzę nadzorczą nad gminą wyznaniową żydowską. Koszta wyborów ponosi odnośna gmina wyznaniowa żydowska.

§ 14. W gminach mniejszych komisja wyborcza składa się z trzech członków zarządu, przez tenże zarząd zwykłą większością głosów wybranych, oraz siedmiu członków i trzech zastępców, kooptowanych z pośród członków gminy, z uwzględnieniem istniejących w gminie a poważniejszych liczbowo ugrupowań lub stronnictw.

W gminach wielkich, dla wyboru rad gminnych, zarząd gminy wybiera do komisji z pośród siebie pięciu członków zarządu, kooptuje zaś jedenastu członków i pięciu zastępców, w sposób wyżej wymieniony.

Kooptowani członkowie i ich zastępcy winni posiadać w gminie czynne prawo wyborcze.

W miarę potrzeby, komisja wyborcza zaprasza, w odpowiedniej liczbie, członków gminy do pomocy przy poszczególnych pracach, związanych z akcją wyborczą, np. do układania list wyborczych, do asystowania i kontroli przy głosowaniu i t. p., szczególnie gdy w obrębie gminy jest więcej lokali wyborczych (§ 46).

§ 15. Jeżeli do składu gminy wyznaniowej żydowskiej wchodzi kilka terytorjalnie odległych a bardziej przez członków gminy zaludnionych miejscowości, komisja wyborcza może zarządzić utworzenie w tej gminie dwóch lub więcej okręgów wyborczych. W razie utworzenia takich okręgów, każdy z nich winien posiadać własną komisję wyborczą, do której zarząd gminy może delegować swych członków.

§ 16. Komisja wyborcza nosi nazwę: „Komisja wyborcza gminy wyznaniowej żydowskiej w ..... dla wyboru zarządu gminy (lub dla wyboru rady i zarządu gminy)”.

§ 17. Pierwsze posiedzenie komisji otwiera przewodniczący zarządu gminy, względnie jego zastępca, który zarządza wybór przewodniczącego komisji oraz jego zastępcy. Wybór następuje zwykłą większością głosów; w razie równości głosów, rozstrzyga los.

Dalsze posiedzenia komisji zwołuje jej przewodniczący lub jego zastępca.

Posiedzenia komisji odbywają się z reguły w lokalu zarządu gminy.

§ 18. Uchwały komisji wyborczych zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Uchwały komisji winny być zaprotokółowane oraz podpisane przez przewodniczącego i przynajmniej dwóch jej członków.

Uchwały komisji wprowadza w czyn zarząd gminy, o ile uchwały te nie sprzeciwiają się przepisom regulaminu wyborczego. W razie sporu rozstrzyga miejscowa władza nadzorczą.

§ 19. Członek—zastępca komisji obejmuje swe funkcje tylko w razie zdekompletowania komisji,

bądź przez zrzeczenie się mandatu, bądź z powodu choroby, śmierci lub t. p.

§ 20. Komisja wyborcza, zarówno w gminach mniejszych jak i wielkich, sporządza listy wyborcze drogą wpisywania na listę członków gminy, posiadających czynne prawo wyborcze, na zasadzie składanych przez nich deklaracji, których treść w wypadkach budzących uzasadnioną wątpliwość może być poddana sprawdzeniu.

O fakcie unieważnienia deklaracji komisja zawiadamia w terminie (§ 25) pisemnie członka gminy, któremu przysługuje prawo wniesienia zażalenia do miejscowej władzy nadzorczej.

U dołu deklaracji, jako „uwaga” winny być podane warunki czynnego i biernego prawa wyborczego, przytoczone w §§ 5 i 6 regulaminu wyborczego.

Wzór deklaracji dołącza się do niniejszego regulaminu.

Do składania deklaracji wyznacza się w gminach mniejszych dokładnie określony termin dwutygodniowy, w gminach wielkich czterotygodniowy.

§ 21. O miejscu oraz o terminie składania deklaracji komisja winna zawnieszczyć odpowiednio ogłoszenia z wezwaniem ludności do ich składania.

Zarówno obwieszczenia o składaniu deklaracji, jak i wszelkie inne obwieszczenia wyborcze, winny być czynione przez wywieszenie ogłoszeń w lokalu zarządu gminy i synagogach gminnych, bądź też drogą plakatów ulicznych i ogłoszeń w miejscowym organie urzędowym oraz co najmniej w jednym z miejscowych pism—w zależności od miejscowych warunków oraz liczby ludności żydowskiej w gminie.

Na listę wyborców mogą też być wpisani, bez zgłaszania deklaracji, ci członkowie gminy, posiadający w gminie czynne prawo wyborcze, którzy objęci są ostatnio ułożoną listą składek gminnych.

Lista wyborców winna zawierać imiona i nazwiska wyborców, ułożone w porządku abecedowym, podług nazwisk, wiek i zatrudnienie.

§ 22. W razie utworzenia w danej gminie kilku okręgów wyborczych (§ 15), listy wyborcze winny być sporządzane oddzielnie dla każdego okręgu.

III. Wyłożenie list wyborców.—Zgłaszanie i rozstrzygnięcie reklamacyj.—Rekursy do władzy nadzorczej.—Skład komisji reklamacyjnych.—Ostateczne ustalenie list wyborców.—Ustalenie dnia wyborów.

§ 23. Po sporządzeniu dwóch list wyborców, komisja winna jedną listę wyborców wyłożyć w lokalu zarządu gminy, w miejscu dostępnym dla wszystkich na przeciąg ośmiu dni, od 10 rano do 8 wieczorem.

Prawo przeglądania spisu wyborców uprawnia także do robienia notatek i wyciągów ze spisu, w sposób nie uniemożliwiający innym osobom przeglądanie.

W ciągu tego czasu, członkowie gminy mogą wnosić reklamacje, dotyczące zarówno osób wniesionych na listę jak i opuszczonych. Reklamacje spóźnione nie będą uwzględniane.

O miejscu, w którym lista będzie wyłożona, i o terminie reklamacji zawiadamia się przez odpo-

wiednie ogłoszenia (§ 21 ust. 2). W ogłoszeniu tem należy zaznaczyć, że tylko osoby, wciągnięte na listę, mogą brać udział w wyborach i że po upływie oznaczonego terminu reklamacje nie będą uwzględniane.

§ 24. Po upływie terminu reklamacji, winna komisja poświadczyć na wyłożonej liście, że sporządzenie listy było poprzedzone przez wezwanie członków gminy do składania w przeciągu dwóch, względnie czterech tygodni, deklaracji wyborczych, że lista była przez osiem dni wyłożona i że zarówno o składaniu deklaracji, jako też o wyłożeniu listy, celem ewentualnych reklamacji, powiadomiono członków gminy przez odpowiednie obwieszczenia.

§ 25. Komisja wyborcza, bądź też komisja reklamacyjna, wyłoniona z grona komisji wyborczej, rozpatruje i rozstrzyga reklamacje, dotyczące listy wyborców, i zawiadamia interesowanych pisemnie o decyzji najpóźniej w ciągu dni ośmiu po upływie terminu, oznaczonego do składania reklamacji. Interesowanym służy, w ciągu dalszych ośmiu dni od zawiadomienia ich, prawo wniesienia zażalenia do miejscowej władzy nadzorczej, za pośrednictwem komisji wyborczej.

Liczebny skład komisji reklamacyjnej zależy od potrzeby (liczby zgłoszonych reklamacji i t. p.), w każdym razie, do składu komisji wejść winni przedstawiciele istniejących w gminie a poważniejszych liczbowo ugrupowań lub stronnictw.

§ 26. Po upływie terminu wnoszenia zażeń, komisja wyborcza przesyła miejscowej władzy nadzorczej listę wyborców w dwóch egzemplarzach wraz z rekursami i odnośnymi aktami. Władza nadzorcza sprawdza listę i rekursy, rozstrzyga je i zawiadamia o rozstrzygnięciu rekurentów, zarządza sprostowanie listy, o ile tego zachodzi potrzeba, i ustala ostatecznie listę, czyniąc o tem odnośne poświadczenie na liście, poczem zwraca ją komisji wyborczej na ręce zarządu gminy wyznaniowej żydowskiej.

O ile w związku z listą wyborców żadne wogóle reklamacje do komisji wyborczej nie wpłynęły, bądź zostały przez nią rozstrzygnięte bez spowodowania rekursów do władzy nadzorczej, komisja wyborcza sama zaświadcza na liście ostateczne jej ustalenie bez przesyłania listy do władzy nadzorczej.

Poświadczenia dokonywa przewodniczący komisji wyborczej i przynajmniej czterech jej członków.

§ 27. Po ostatecznym ustaleniu listy, żadne zmiany, uzupełnienia lub przekreślenia nie mogą być dokonywane. W następstwie, miejscowa władza nadzorcza, na wniosek komisji i w porozumieniu z nią, ustala dzień wyborów, o ile termin ten nie został już uprzednio ustalony przez władze nadzorcze wyższych instancji, bądź dla poszczególnych gmin wyznaniowych, bądź dla wszystkich gmin pewnego obszaru Państwa.

§ 28. Wybory odbywają się w dni niedzielne.

IV. Listy kandydatów.—Ogłoszenie list.

§ 29. Po zamknięciu list wyborczych, komisja wyborcza, zarówno w gminach mniejszych jak i wiel-

kich, wzywa wyborców do przedstawienia w ciągu dni dziesięciu list kandydatów na członków zarządu i ich zastępców, względnie na członków rady i ich zastępców.

§ 30. Każda lista kandydatów, w gminach mniejszych, powinna być przedstawiona przynajmniej przez piętnastu członków gminy, posiadających czynne prawo wyborcze, i przez nich podpisana imieniem i nazwiskiem, ze wskazaniem zatrudnienia oraz adresu.

Komisja opatruje listy w kolejne numery, w miarę ich składania. W gminach wielkich także sama lista zawierająca winna przynajmniej pięćdziesiąt podpisów.

§ 31. Lista kandydatów, zarówno w gminach mniejszych jak i wielkich, winna zawierać dwa razy tyle kandydatów, ile wynosi liczba wybrać się mających członków gminy, względnie członków rady, dokładnie wskazanych z imienia, nazwiska, zatrudnienia, miejsca zamieszkania i oznaczonych kolejnymi numerami. Zaopatrywanie listy kandydatów w oznaki lub nazwy stronnictw albo grup jest dozwolone, ale nie wymagane.

§ 32. Do listy kandydatów należy dołączyć własnoręcznie podpisane oświadczenie każdego kandydata, że zgadza się, ażeby go wpisano na listę kandydatów i że, w razie wyboru, mandat przyjmie.

Wspólne oświadczenie zgody kandydatów, według kolejnego następstwa listy, jest dozwolone.

§ 33. Po doręczeniu oświadczenia komisji, cofnięcie zgody nie będzie uwzględnione.

§ 34. Do dwóch, lub kilku list kandydatów, może być dodane zgodne pisemne oświadczenie podpisanych, że listy są ze sobą złączone. Grupa złączonych list uważa się wobec innych za jedną listę.

§ 35. Treść oświadczeń ze strony różnych grup co do połączenia ich list powinna być identyczna. Oświadczenie połączenia list powinno być własnoręcznie podpisane przez każdego z podpisujących listę z osobna.

§ 36. Na liście kandydatów powinien być jeden z podpisujących wskazany jako mąż zaufania, drugi jako zastępca. W braku tej wskazówki, uważany będzie za męża zaufania pierwszy, a za jego zastępcę drugi z podpisanych.

§ 37. Zadaniem męża zaufania jest:

- dostarczenie brakujących podpisów i uzupełnienie niekompletnej lub wadliwej listy;
- poprawienie niewyraźnego oznaczenia kandydatów lub niewyraźnego ich porządku kolejnego;
- dostarczenie komisji wszelkiego materiału do zbadania list. Mężowi zaufania, lub jego zastępcy, należy, na żądanie, przedstawić do przejrzania listy kandydatów.

§ 38. Cofnięcie, uzupełnienie i połączenie list kandydatów jest dozwolone najpóźniej na pięć dni przed dniem wyborów.

§ 39. Nieważne są listy kandydatów:

- niedoręczone na czas;

- b) nie mające wymaganej liczby ważnych podpisów;
- c) nie mające wymaganej liczby ważnych kandydatów lub zawierające większą liczbę nazwisk ponad liczbę przepisaną;
- d) w których kandydaci wskazani są niedokładnie lub w niewyraźnym kolejnym porządku;
- e) w których wpisane są osoby bez wyrażenia z ich strony zgody na przyjęcie kandydatury, lub których oświadczenia są nieważne, lub osoby, które nie posiadają biernego prawa wyborczego.

§ 40. Komisja wyborcza winna, zaraz po otrzymaniu list kandydatów, sprawdzać te listy oraz bierne prawo wyborcze kandydatów i niezwłocznie zawiadomić pisemnie mężów zaufania o wyniku. Przeciwnie decyzji komisji może być podane zażalenie do miejscowej władzy nadzorczej.

§ 41. Poszczególne listy kandydatów należy, w miarę ich składania, uporządkować i zaopatrzyć w liczby porządkowe. Podpisów osób, przedstawiających listę i oznak list (stronnictw, grup) nie ogłasza się.

§ 42. Jeśli dostarczona zostanie tylko jedna lista ważna, należy uważać wymienionych w niej za wybranych, bez potrzeby głosowania.

§ 43. Nie później jak na trzy dni przed dniem wyborów, komisja winna podać do publicznej wiadomości listy kandydatów wraz z dołączonymi oświadczeniami o połączeniu i wyjaśnić znaczenie list kandydatów i ich połączenia.

V. Kartki wyborcze. — Obwieszczenia o dniu wyborów. — Lokale wyborcze. — Głosowanie. — Obliczanie głosów. — Protokół głosowania.

§ 44. Kartki wyborcze i koperty muszą być z białego papieru i nie mogą nosić żadnych znaków zewnętrznych. Kartki winny zawierać tylko wypisany numer listy kandydatów, za którą wyborca się oświadcza. Numer może być wypisany lub odbity. Nieważne są kartki wyborcze, opatrzone podpisem lub oznaką partyjną, tudzież kartki próżne, nie zawierające numeru listy lub zawierające, oprócz numeru, nazwiska kandydatów lub jakiegokolwiek inny dopisek. Gdyby w jednej kopercie okazało się więcej kartek, to uważa się ją za jedną, jeżeli są jednobrzmiące, w przeciwnym razie są nieważne.

§ 45. Komisja wyborcza podaje do publicznej wiadomości dzień i miejsce wyborów przynajmniej na tydzień przed dniem wyborów. W ogłoszeniu powinno być wskazane, ilu członków rady i zastępców wyborcy mają wybrać (gminy wielkie), względnie, iż winno być wybranych ośmiu członków zarządu i tyluż zastępców (gminy mniejsze).

W ogłoszeniu należy też przypomnieć wyborcom, iż, idąc głosować, winni zabrać ze sobą dokumenty legitymacyjne, mogące, na żądanie, stwierdzić tożsamość osób.

§ 46. O ile głosowanie, z powodu znacznej liczby wyborców, odbyć się ma w obrębie gminy w kilku lokalach, dostarczenie odpowiednich lokali

wyborczych należy do obowiązków zarządu gminy wyznaniowej żydowskiej. Lokale winny być dosyć obszerne, ażeby głosowanie mogło odbyć się bez przeszkody.

§ 47. Wybory odbywają się jednego dnia i trwają od godziny 10 rano do godziny 8 wieczorem, wyjąwszy wypadki, gdy wszyscy wyborcy, wciągnięci na listę wyborców, już przed godziną ósmą skorzystali z prawa wyborczego.

§ 48. Komisje, asystujące przy wyborach (§ 14 ust. 4) otwierają, prowadzą i zamykają wybory. Stół, przy którym zajmuje miejsce komisja, należy ustawić tak, aby do niego był łatwy dostęp. Czynności komisji asystującej mogą pełnić i członkowie komisji wyborczej.

Na stole, albo obok stołu, powinna stać urna wyborcza do wkładania kartek wyborczych przez cały czas wyborów. Przed rozpoczęciem głosowania, komisja winna się przekonać, czy urna jest pusta. Przez cały czas wyborów wyborcy mają wolny wstęp do lokalu wyborczego, jednakże, w czasie czynności wyborczych, nie wolno w tym lokalu odbywać narad, wygłaszać mów ani agitować. Dopuszczalne są tylko narady i uchwały komisji, wypływające z kierownictwa wyborami.

Przewodniczący komisji ma obowiązek czuwania nad prawidłowym przebiegiem czynności wyborczej i ma prawo wydalania z lokalu wyborczego osób, któreby zakłócały porządek lub w jakibądź sposób agitowały w lokalu wyborczym.

§ 49. Głosowanie odbywa się w następujący sposób: Wyborcy głosują osobiście. Przystępują oni do przewodniczącego z kartką wyborczą, złożoną w taki sposób, aby pismo nie było widoczne. Przewodniczący sprawdza legitymację wyborcy, wręcza mu kopertę, do której wyborca własnoręcznie wkłada kartkę wyborczą, poleca wniesienie wzmianki o głosowaniu do listy wyborców i do oddzielnie prowadzonej listy głosowania, poczem przyjmuje od wyborcy kopertę i wrzuca ją bezzwłocznie do urny.

§ 50. O oznaczonej godzinie (§ 47) lokal wyborczy zostaje zamknięty. Osoby, w owej chwili znajdujące się jeszcze w lokalu, mogą oddać swe głosy.

§ 51. Bezpośrednio po zakończeniu wyborów, przewodniczący komisji, asystującej przy wyborach, opróżnia urnę wyborczą, oblicza kartki wyborcze, liczbę ich porównywa się z liczbą głosujących, zapisanych do listy głosowania, poczem kartki się odczytuje i wpisuje do dwóch list.

§ 52. Co do ważności kartek wyborczych, zakwestjonowanych przez któregokolwiek z członków komisji, rozstrzyga komisja większością głosów; przy równości głosów—rozstrzyga głos przewodniczącego. Decyzje wnosi się do protokołu. Zakwestjonowane kartki wyborcze oznacza się bieżącymi numerami i dołącza do protokołu.

§ 53. Jeżeli gmina podzielona jest na kilka okręgów wyborczych, przewidzianych w § 15 niniejszego regulaminu, każda komisja wyborcza rozstrzyga samodzielnie o ważności kartek wyborczych swego okręgu.

§ 54. O ile w obrębie gminy utworzonych zostało kilka lokali wyborczych do głosowania (§ 46), komisje, asystujące przy głosowaniu, nie otwierają urn, lecz je opieczętują i dostarczają do lokalu gminy wyznaniowej żydowskiej, do rąk komisji wyborczej, która zarządza otwarciem urn.

Komisja oblicza głosy, które padły na poszczególne listy kandydatów, stwierdza wynik głosowania wpisuje go do protokołu i protokół ten zaopatruje w swe podpisy.

§ 55. Komisja wyborcza, ukończywszy swe czynności, doręcza wszystkie akta wyborcze, po ich opieczętowaniu, zarządowi gminy wyznaniowej żydowskiej (§ 71).

VI. Ustalenie wyniku wyborów na podstawie list kandydatów.—Sprawdzanie dokładności postępowania.—Ogłoszenie wyniku wyborów.—Wybrani z dwóch list.—Ustalenie liczby i kolejności zastępców.

§ 56. Dla ustalenia wyniku wyborów, sumuje się ważne głosy, oddane na poszczególne listy. Ogólną liczbę ważnych głosów dzieli się przez liczbę mających być wybranymi członków zarządu gminy, względnie członków rady, zwiększoną o jedność, następnie liczby głosów poszczególnych list kandydatów dzieli się przez otrzymany w ten sposób iloraz, w razie potrzeby zaokrąglony do całkowitej następnej liczby (liczba wyborcza).

Każda lista kandydatów, otrzymuje taką liczbę miejsc, jaka wypadła z ostatniego dzielenia.

Jeżeli przy tym podziale nie wyjdzie dostateczna liczba członków zarządu, względnie członków rady, należy postąpić w sposób następujący: liczbę głosów każdej listy należy podzielić przez zwiększoną o jedność liczbę miejsc, teje liście przy pierwszym podziale przypadłych. Liście kandydatów, która wykaze największy iloraz, należy się pierwsze miejsce z pozostałych do obsadzenia.

Jeżeli pozostaje jeszcze drugie miejsce do obsadzenia, to liczbę głosów listy kandydatów, która otrzymała dalsze miejsca, należy podzielić przez liczbę miejsc, ogółem tej liście przypadłych, znowu zwiększoną o jedność. Nowy iloraz porównywa się z ilorazami, które dały inne listy kandydatów. Liście kandydatów, która wtedy wykaze największy iloraz, należy się drugie miejsce ewentualnie pozostałe do obsadzenia.

W podobny sposób postępuje się dalej, w miarę potrzeby.

§ 57. Każda grupa połączonych ze sobą i jako takie publicznie ogłoszonych list liczy się jako jedna lista kandydatów. Ogólna liczba przypadających jej miejsc rozdziela się na poszczególne listy grupy. Przy rozdzieleniu, w połączonych listach, przyjmuje się za dzielnik ten, który był ustalony przy rozdzieleniu głównym. Jeżeli podział nie da dostatecznej liczby wybranych, natenczas otrzymuje zbywające miejsce ta z połączonej listy, na którą przypada największa resztująca cyfra.

§ 58. Dokładność postępowania sprawdza się w ten sposób, że liczbę głosów poszczególnych list kandydatów dzieli się przez iloraz, któremu przypadło ostatnie miejsce. Dzielenie to musi wykazać

dla każdej listy kandydatów ogólną liczbę miejsc, jaką dana lista otrzymała.

§ 59. W razie, gdyby według § 56 kilka list kandydatów miało do tego stopnia jednakowe prawa do jednego miejsca, że, przy całkowitem zadośćuczynieniu tym prawom, przekroczyłyby się rozporządzalną liczbę miejsc, wówczas rozstrzyga losowanie.

§ 60. Porządek kolejny wybranych ustanawia się według następstwa nazwisk, wskazanych w listach kandydatów.

§ 61. Zarząd gminy wyznaniowej nazajutrz po wyborach ogłasza ich wynik, a zarazem podaje wynik ten do wiadomości miejscowej władzy nadzorczej nad gminą wyznaniową żydowską.

§ 62. Wybrany z dwóch list składa oświadczenie, z której listy wybór przyjmuje. Z drugiej listy, w jego miejsce, wchodzi, jako wybrany, kandydat w kolejnym porządku.

§ 63. Każda lista kandydatów, z której wyszli wybrani członkowie zarządu gminy mniejszej, względnie członkowie rady, otrzymuje tylu zastępców, ilu członków zarządu, względnie członków rady, z tej listy było wybranych. Na zastępców zostają wybrani ci, którzy na liście bezpośrednio następują po wybranym lub wybranych.

VII. Przygotowanie i kierownictwo wyborami zarządów w gminach wielkich.—Dzień wyborów.—Listy kandydatów.—Ogłoszenie wyniku wyborów.

§ 64. Przygotowanie i kierownictwo wyborami członków zarządu w gminie wielkiej należy do obowiązków zarządu gminy, w porozumieniu z komisją wyborczą z pięciu osób i tyluż zastępców, wyłonioną z pośród siebie przez nowo wybraną radę. Komisja wybiera swego przewodniczącego.

§ 65. Wybory odbywają się na zasadzie proporcjonalności, z odpowiedniemi zastosowaniem wyżej w tym względzie podanych przepisów.

§ 66. Wyborcami są członkowie nowoobranej rady danej gminy wielkiej.

§ 67. Komisja wyborcza ustala dzień i godzinę wyborów i wzywa członków rady listownie, przynajmniej na pięć dni przed terminem wyborów, do przedłożenia w ciągu trzech dni, od daty wezwania, list kandydatów na członków zarządu gminy.

§ 68. Każda lista kandydatów winna być podpisana przynajmniej przez trzech członków rady i zawierać podwójną liczbę nazwisk (§ 3).

§ 69. Wyborcy wybierają członków zarządu bądź z pośród członków gminy, mających bierne prawo wyborcze, bądź ze swego grona, wszakże na miejsce członka rady, wybranego do zarządu, wchodzi do rady zastępca z teje listy, w kolejnym porządku.

§ 70. Komisja wyborcza zaprasza listownie członków rady na posiedzenie wyborcze,

§ 71. Po dokonanych wyborach, komisja, ukończycywszy swe czynności, doręcza akta wyborcze, po ich opieczetowaniu, zarządowi gminy wyznaniowej żydowskiej, który nazajutrz ogłasza wynik wyborów a zarazem podaje go do wiadomości miejscowej władzy nadzorczej nad gminą wyznaniową żydowską (§§ 55 i 61).

VIII. Zawakowanie mandatu w czasie trwania kadencji.— Pokrewieństwa i powinowactwa między wybranymi oraz zastępcami.

§ 72. W razie zawakowania, podczas kadencji, mandatu członka zarządu gminy mniejszej lub członka rady i członka zarządu gminy wielkiej (w skutek śmierci, ciężkiej choroby lub innych dostatecznie usprawiedliwionych przyczyn), w miejsce członka, który ubył, wchodzi zastępca z tejże listy, z której ustępujący lub zmarły został wybrany, w kolejnym porządku.

§ 73. O ile między wybranymi członkami zarządu w gminie mniejszej, lub wybranymi członkami rad i zarządów w gminach wielkich, zachodzą pokrewieństwa lub powinowactwa, przewidziane w § 10 niniejszego regulaminu, wówczas mandat przypada starszemu wiekiem; na miejsce ustępującego wchodzi zastępca z tejże listy, w kolejnym porządku.

O ile spowinowacenie zachodzi w czasie trwania kadencji, ustępuje ten, kto spowodował przeszkodę.

§ 74. W razie, gdy przychodzi kolej na zastępców, którzy, z powodu pokrewieństwa lub powinowactwa z innymi, już mandat pełniącymi, razem w gminie zasiadać nie mogą — ustępują zastępcy na rzecz dalszych zastępców z tejże listy, w kolejnym porządku.

IX. Wybory przewodniczących w zarządach gmin mniejszych oraz przewodniczących i ich zastępców w radach i zarządach gmin wielkich.—Zatwierdzanie wyborów dla gmin wielkich. — Ewentualne mianowanie przewodniczących i ich zastępców — w gminach wielkich — przez naczelną władzę nadzorczą nad gminami.

§ 75. Zarówno w gminach mniejszych, jak i w wielkich, po upływie dni 8 od opublikowania wyniku wyborów i ostatecznego ustalenia składu nowo-wybranych organów zarządzających (zamiany osób wskutek pokrewieństwa lub powinowactwa, wybrania członków rady do zarządu i t. p.), — zarząd danej gminy wzywa listami poleconemi wybranymi członkami zarządu (gminy mniejszej), względnie wybranymi członkami rady i zarządu (gminy wielkiej), aby w ciągu dni pięciu, od daty wezwania, zebrali się w lokalu gminy celem wybrania swych przewodniczących i ich zastępców.

§ 76. Posiedzenie otwiera i wyborami kieruje przewodniczący zarządu gminy.

NowoWybrani członkowie zarządu gminy mniejszej wybierają jednego przewodniczącego.

NowoWybrani członkowie rady i członkowie zarządu — w gminie wielkiej — wybierają po jednym przewodniczącym oraz po jednym zastępcy.

Wybory następują zwykłą większością głosów. W razie równości głosów, rozstrzyga los.

O ile posiedzenie z jakichkolwiek powodów nie dochodzi do skutku lub wybory pozostają bez wy-

niku, posiedzenie wyborcze winno być powtórzone po upływie tygodnia.

§ 77. O wyniku wyborów — zarówno w gminie mniejszej jak i w wielkiej — zarządy gmin uwiadomiamy bezzwłocznie miejscową władzę nadzorczą nad gminą wyznaniową żydowską.

O ileby wybory przewodniczących, rady i zarządu, oraz ich zastępców, w gminie wielkiej — nie uzyskały zatwierdzenia naczelnej władzy nadzorczej, wybory te winny być jeszcze dwukrotnie, za każdym razem w tydzień po doręczeniu orzeczeń władzy nadzorczej, powtórzone. O ile wybrani po raz trzeci nie będą zatwierdzeni, naczelna władza nadzorcza mianuje przewodniczących oraz ich zastępców.

X. Przejęcie funkcji przez nowoWybrane organa zarządzające w gminach mniejszych i wielkich. — Protokół zdawczo-odbiorczy. — Zawiadomianie władzy nadzorczej o przejęciu funkcji.

§ 78. W dwa tygodnie po uwiadomieniu miejscowej władzy nadzorczej o dokonanym wyborze przewodniczącego zarządu gminy mniejszej oraz w tydzień po otrzymaniu decyzji, zatwierdzającej wybór przewodniczących rady i zarządu oraz ich zastępców dla gminy wielkiej — ustępujący zarząd gminy wzywa pisemnie przewodniczącego zarządu gminy (w gminie mniejszej), względnie przewodniczącego rady i przewodniczącego zarządu (w gminie wielkiej), oraz wszystkich wybranych członków tychże organów zarządzających, aby w ciągu dni ośmiu, od daty wezwania, zjawili się w lokalu zarządu danej gminy celem przejęcia funkcji od ustępujących organów zarządu oraz sporządzenia o tem odpowiedniego protokołu, podobnie jak i protokołu zdawczo-odbiorczego majątku gminy.

Protokoły winny być podpisane przez przewodniczących i przynajmniej przez dwóch członków zarządu, zarówno ustępującego jak i nowego.

§ 79. Po przejęciu funkcji przez nowe zarządy, zarówno w gminie mniejszej, jak i w wielkiej, zarządy te uwiadomiamy o tem miejscową władzę nadzorczą, przy dołączeniu odpisu protokołu z przejęcia funkcji.

XI. Zażalenia przeciwko wyborom. — Wybór rabinów lub podrabina w gminie mniejszej. — Ogłoszenie regulaminu wyborczego dla wyboru Rady Religijnej Gmin Żydowskich, oraz dla wyboru rabinów i podrabina. — Uchylenie poprzednich rozporządzeń, dotyczących regulaminu wyborczego dla gmin wyznaniowych żydowskich.

§ 80. Zażalenia lub odwołania co do czynności wyborczych, będących w toku, nie mają skutków wstrzymujących.

§ 81. Przeciwko wyborowi członka zarządu gminy mniejszej lub wyborowi członka rady gminy wielkiej służy każdemu członkowi gminy, posiadającemu czynne prawo wyborcze, prawo wniesienia zażalenia do miejscowej władzy nadzorczej.

Toż prawo przysługuje w gminach wielkich każdemu członkowi rady na wybór członka zarządu.

Zażalenia winny być wniesione w ciągu 14-dniowego terminu prekluzyjnego; termin prekluzyjny rozpoczyna się od dnia urzędowego opublikowania przez dany zarząd gminy wyznaniowej żydowskiej rezul-

tatu wyborów. Na decyzję miejscowej władzy nadzorczej służy skarżącemu prawo wniesienia zażalenia dalszego w toku instancji. Zażalenie to powinno być wniesione w ciągu 14 dni, licząc od dnia doręczenia decyzji miejscowej władzy nadzorczej.

Wniesienie zażalenia nie ma skutków wstrzymujących. W razie wniesienia zażalenia przeciwko wyborowi rady, nie powoduje to odroczenia wyborów zarządu gminy wielkiej, podobnie wniesione zażalenia nie wstrzymują ukonstytuowania się i przejęcia funkcji przez nowoobrane organa zarządzające w gminach wyznaniowych żydowskich.

Zażalenia nie mogą dotyczyć takich zarzutów, które mogły być w toku akcji wyborczej we właściwych terminach, przewidzianych niniejszym regulaminem, podniesione i które w postępowaniu reklamacyjnym byłyby rozstrzygnięte.

§ 82. O ile w mniejszej gminie zamierzany jest wybór rabina lub podrabina, wybór ten może odbyć się równocześnie z wyborami do zarządu gminy.

§ 83. Ogłoszenie regulaminu wyborczego dla wyborów członków Rady Religijnej Gmin Żydowskich oraz dla wyborów rabinów i podrabinów w gminach wyznaniowych żydowskich nastąpi w drodze osobnego rozporządzenia.

§ 84. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Jednocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie dotychczasowe przepisy, wydane w przedmiocie unormowanym rozporządzeniem niniejszym.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Dr. Dobrucki

Załącznik do § 20 ust. 3 rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 23 grudnia 1927 r. (poz. 38).

DEKLARACJA №.....

Do Komisji wyborczej gminy wyznaniowej żydowskiej w.....
dla wyboru zarządu gminy (lub dla wyboru rady i zarządu gminy).

Nazwisko	Imię	Wiek	Zatrudnienie	A d r e s

Ja, wyżej wymieniony, proszę o wpisanie mnie na listę wyborców przy wyborach do zarządu (lub: do rady) tutejszej gminy wyznaniowej żydowskiej, przyczem oświadczam i stwierdzam to własnoręcznym podpisem, iż posiadam niżej podane warunki czynnego prawa wyborczego.

..... dn. .... 192... r.

(Miejscowość)

Podpis własnoręczny.....

UWAGA: Wyciąg z regulaminu wyborczego (Rozp. Ministra W. R. i O. P. z dnia 23 grudnia 1927 r. Dz. U. R. P. № 6, poz. 38).

§ 5. Czynne prawo wyborcze jest zależne od następujących warunków: a) wyznanie żydowskie, b) wiek 25 lat skończonych, c) płeć męska, d) zamieszkanie w obrębie gminy żydowskiej bez przerwy przynajmniej rok jeden.

Prawo wyborcze ulega zawieszeniu, na czas postępowania upadłościowego, utraty praw obywatelskich, ubezwłasnowolnienia, kary więziennej i korzystania z dobroczynności publicznej.

§ 6. Bierne prawo wyborcze jest zależne od następujących warunków: a) obywatelstwo polskie, b) posiadanie czynnego prawa wyborczego, c) wiek 30 lat skończonych, d) nieskazitelność obywatelska.